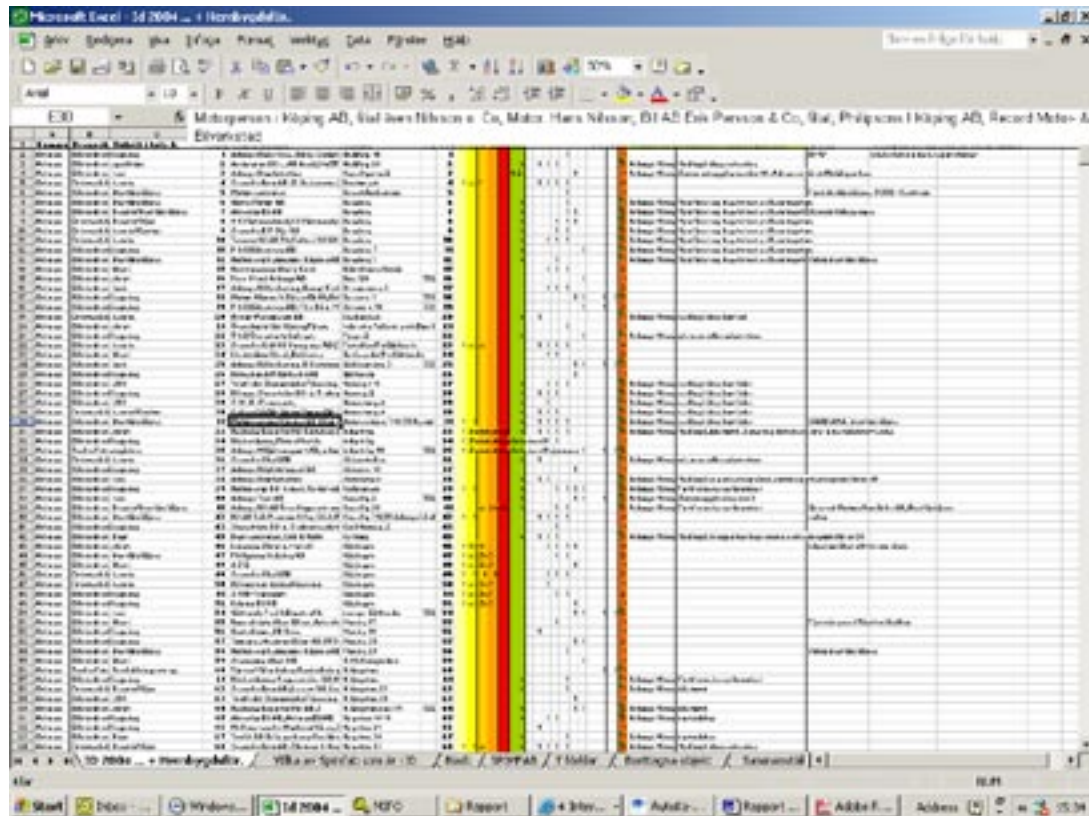

Identifiering av potentiellt förorenade områden

inom branscherna bilvårdsanläggningar,
drivmedelshantering samt tank- och fatrengöring

Förord

Länsstyrelsen i Västmanlands län identifierar och inventerar förorenade områden sedan 1997 med hjälp av bidrag från Naturvårdsverket. Arbetet sker i nära samarbete med kommunerna. Denna rapport redogör för ett projekt om potentiellt förorenade områden inom branscherna bilvårdsanläggningar, drivmedelshantering samt tank- och fatrengöring.

Projektet omfattar identifiering enligt Naturvårdsverkets slutliga Branschlista daterad 2004-04-21 av pågående och nedlagda verksamheter. Identifieringen har baserats på de uppgifter som framkommit vid arkivsökning i telefonkataloger samt konsultation av hembygdsföreningar och kommunernas miljöförvaltningar. Utifrån ett urval har sedan objekten lagts in i MIFO-databasen. Jag vill här rikta ett varmt tack för hjälpen till de hembygdsföreningar som ställt upp och hjälpt mig i mitt arbete.

Identifiering och rapportskrivning har utförts av Daniel Johansson. Helena Segervall har varit projektledare. Projektet omfattar även objekt som identifierats inom andra projekt där arbetet utförts av Sven-Olov Wiklund, Kristina Sivard och Enayat Mavadati.

Bakgrundsmaterial i form av kopior av arkivhandlingar och andra dokument finns samlade på Länsstyrelsen i Västmanlands län.

Västerås april 2005

Lise-Lotte Norin

Daniel Johansson

Omslagssidan:

Efter idé av Helena Segervall föreställer omslagsbilden en ”Print Screen” av den Excel-fil där alla uppgifter från telefonkatalogerna skrevs in. Bilden visar endast ca 2,5 % av filen.

Sammanfattning

Denna rapport är resultatet av identifieringen av potentiellt förorenade områden inom branscherna bilvårdsanläggningar, drivmedelshantering samt tank- och fatrengöring. Arbetet har utförts på uppdrag av och med bidrag från Naturvårdsverket. Uppdraget är att öka kunskapen om samt planera för åtgärder och saneringar av förorenade områden pga att det idag sker en exploatering av gammal industrimark. Arbetet med identifiering av förorenade områden är även ett delmål i regeringens miljömål Giftfri miljö från 1999.

Naturvårdsverkets ursprungliga mål var att alla riskklassade branscher skulle inventeras men då en del branscher inte hade medfört de föroreningar som förväntades har en omprioritering gjorts. Generellt ska därför branscher med branschklass 3 och 4 endast identifieras. Naturvårdsverket anser att ett objekt är identifierat när uppgifter om bransch, fastighetsbeteckning och koordinater fastställts. Om möjligt ska även verksamhetstid och storlek på verksamheten anges.

Projektets målsättning är att genom ett urval identifiera så många verksamheter som möjligt inom de tre branscherna. Störst potentiell risk för föroreningar antas finnas på en fastighet där verksamhet inom de tre branscherna funnits under en längre tid. Då sökverktyget för att finna objekten i första hand har bestått av telefonkataloger gjordes urvalet efter hur många gånger en adress funnits med i telefonkatalogerna. Det blev även naturligt att definiera branscherna utifrån rubrikerna i telefonkatalogerna. Många äldre telefonkataloger har dåliga adressuppgifter och för att få hjälp med korrekta adressuppgifter kontaktades Hembygdsföreningar.

Totalt hittades 1442 objekt som fördelades på följande sätt mellan branscherna. 80 % var bilvårdsanläggningar och 16 % respektive 4 % var drivmedelshantering samt tank- och fatrengöring. Utifrån urvalet har sedan 199 objekt identifierats och lagts in i MIFO-databasen. För 24 % av dessa har en fullständig identifiering ej varit möjlig då adressuppgifterna var för dåliga.

Tank- och fatrengöring är en mycket svårdefinierad bransch och det kan vara så att det endast finns ett objekt i länet med denna verksamhet. Bilvårdsanläggningar är den största branschen av de tre och innehåller idag många specialistverksamheter. Så var inte fallet på 50 – 70 talet, branschen var då mer generell och en kombination av bilvårdsanläggning och bensinstation var vanligt. Branschen drivmedelshantering är troligen den av de tre branscherna som har flest förorenade områden. Därför är det lite oroande att 114 funna objekt inte finns med på SPIMFAB:s lista. Många av dessa har en mycket dålig adressuppgift vilket kan göra att objekt är dubbelt bokförda. Västerås visade sig ha flest objekt inom alla branscherna vilket inte är förvånande med tanke på att det är en centralort för länet och är den ort som har flest invånare.

Innehållsförteckning

1	<i>Inledning</i>	4
1.1	Syfte.....	4
1.2	Målsättning.....	4
1.3	Bakgrund	4
1.3.1	Miljömål.....	5
1.3.2	Lagstiftning	5
1.4	Organisation	6
2	<i>Metodik</i>	6
2.1	MIFO-modellen.....	6
2.1.1	Inventering eller identifiering?.....	7
2.2	Arbetsmetodik.....	7
2.2.1	Avgränsningar och urval	8
2.2.2	MIFO-databasen.....	8
2.3	Definitioner.....	9
2.3.1	Bilvårdsanläggningar	9
2.3.2	Drivmedelshantering	10
2.3.3	Tank och fatrengöring	10
3	<i>Resultat</i>	11
4	<i>Slutsatser och reflektioner</i>	13
5	<i>Referenser</i>	15

Bilagor:

Bilaga 1 – Identifierade objekt i MIFO-databasen

Bilaga 2 – Hur hembygdsföreningarna har svarat

1 Inledning

Rapporten omfattar resultatet från identifieringen av potentiellt förorenade områden från branscherna bilvårdsanläggningar, drivmedelshantering samt tank- och fatrengöring. Arbetet påbörjades i maj 2004 och avslutades i januari 2005.

1.1 Syfte

Syftet med identifieringsprojektet är att få ett bra underlag för översikts- och detaljplanering i hela länet över potentiellt förorenade områden från branscherna bilvårdsanläggningar, drivmedelshantering samt tank- och fatrengöring.

1.2 Målsättning

Projektets målsättning är att genom ett urval identifiera så många verksamheter som möjligt inom de tre branscherna. Störst potentiell risk för föroreningar antas finnas på en fastighet där verksamhet inom de tre branscherna funnits under en längre tid. Därför finns det även en målsättning att inte lägga ner så mycket arbetstid på objekt som inte klarar urvalskriteriet, se vidare under kapitel 2.2.

1.3 Bakgrund

Sveriges industriella utveckling kan indelas i tre perioder. Den första perioden kännetecknas av ångmaskinens upptäckt och byggandet av järnvägar. Perioden sträckte sig från 1700-talets mitt till första världskriget. Den andra perioden kännetecknas av att oljan ersätter stenkolen som den främsta energikällan. Elektriciteten erövrar också världen. Perioden sträcker sig till det andra världskrigets slut. Tiden därefter utgörs av den sista perioden och kännetecknas av en snabb utveckling av elektronik och kommunikation samt effektiva men energikrävande transportsystem. Med industrialismen kom även en allt större tillverkning och användning av kemikalier. Den allt större hanteringen och lagringen av drivmedel och kemikalier ger upphov till föroreningar i form av spill och olyckor. Under de senaste 20 åren har förorenade områden fått en allt större uppmärksamhet. En bidragande faktor till det är de ”giftskandaler” som förekom på 70- och 80-talen och det hårda exploateringsstrycket som idag finns på landets tillväxtorter, där gammal industrimark återanvänds för andra ändamål. Detta är bakgrunden till Naturvårdsverkets uppdrag att öka kunskapen samt planera för åtgärder och saneringar av förorenade områden. (Naturvårdsverket, 1999)

1992 till 1994 genomfördes en branschkartläggning (BKL) av Naturvårdsverket tillsammans med länsstyrelserna där en generell riskklass gavs till ett 60-tal branscher/verksamheter. Riskklassen bygger på det förmodade efterbehandlingsbehovet av verksamheten och innehåller en fyrgradig skala mellan liten risk (4) till mycket stor risk (1). För att förbättra och få ett enhetligt och jämförbart underlag för riskklassningen av specifika objekt tog Naturvårdsverket tillsammans med Institutet för tillämpad miljöforskning (ITM), Sveriges Geologiska Undersökning (SGU) och Institutet för miljömedicin (IMM) fram MIFO-modellen (Metodik för inventering av förorenade områden). Länsstyrelsen i Västmanlands län arbetar efter MIFO-modellen med att identifiera och inventera förorenade områden med medel från Naturvårdsverket. Idag bedömer Naturvårdsverket att det finns ca 40 000 förorenade områden i landet varav 35 000 är identifierade (Naturvårdsverkets hemsida, 2004). Av dessa bedöms ca 1 500 finnas i Västmanlands län varav 1 400 är identifierade.

1.3.1 Miljömål

I april 1999 fattade riksdagen beslut om 15 mål för miljö kvalitet. Målen beskriver den kvalitet och det tillstånd för Sveriges miljö, natur- och kulturreсурser som är ekologiskt hållbara på lång sikt. I miljömålet ”Giftfri miljö” anges att ”Miljön ska vara fri från ämnen och metaller som skapats i eller utvunnits av samhället och som kan hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden” (Hemsida för Sveriges miljömål, 2004).

I riksdagens delmål för ”Giftfri miljö” slås det fast att innan 2005 ska:

- Alla förorenade områden vara identifierade.
- Vid minst 100 av de mest prioriterade objekten ska efterbehandling ha påbörjats.
- Minst 50 av dessa ska dessutom vara åtgärdade

(Hemsida för Sveriges miljömål, 2004).

Det övergripande och långsiktiga målet för arbetet med efterbehandling av förorenade områden i Västmanlands län är att alla områden skall vara identifierade och undersökta i erforderlig omfattning samt vid behov åtgärdade senast år 2035. I Länsstyrelsens i Västmanland förslag till regionalt delmål för förorenade områden står det att: Förorenade områden är identifierade och inventerade för de områden som utgör stor och mycket stor risk, med avseende på riskerna för människors hälsa och miljön, samt arbetet med sanering och efterbehandling har påbörjats för några av dessa senast år 2005. Senast år 2010 skall minst 30 % av de områden som utgör stor och mycket stor risk vara undersökta och ha åtgärdats (Länsstyrelsen i Västmanlands län, 2004).

1.3.2 Lagstiftning

Miljöbalken (MB) trädde i kraft 1999 och förorenade områden behandlas i det 10 kapitlet. Tillämpningen av kapitlet ska ske på mark- och vattenområden samt byggnader och anläggningar som är så förorenade att det kan medföra skada eller olägenheter för människors hälsa eller miljö.

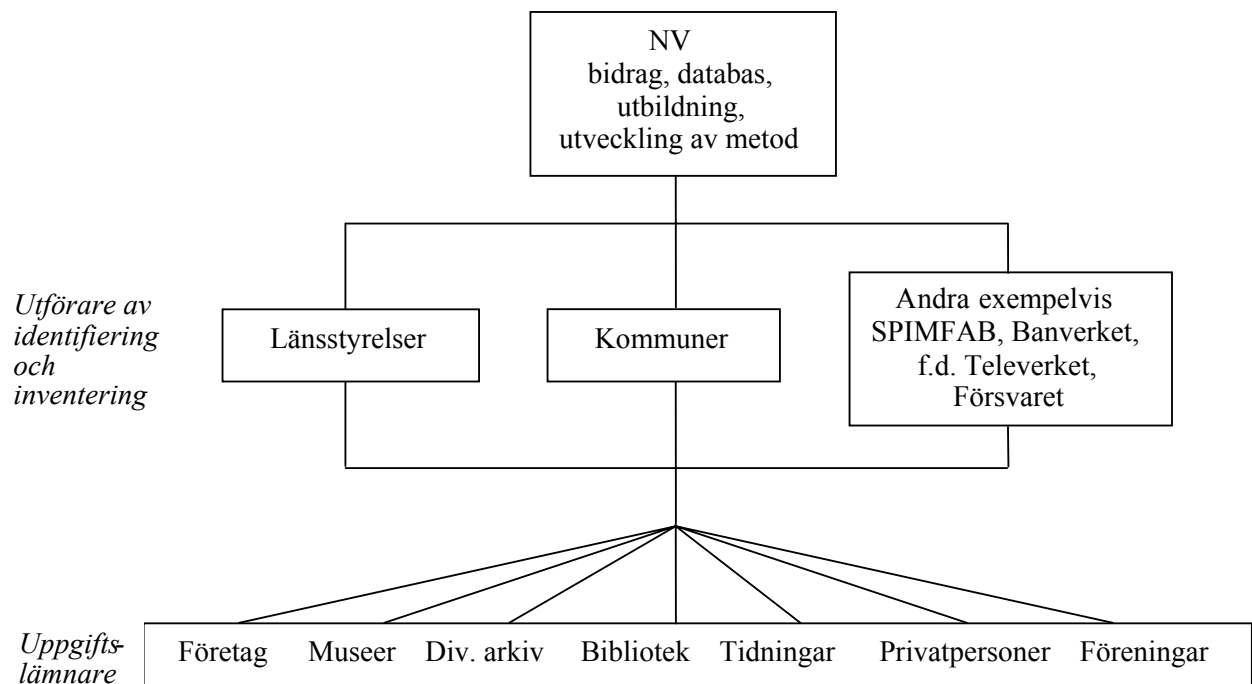
Ansvarig för efterbehandling av ett förorenat område är i första hand den som bedriver eller den som har bedrivit den förorenande verksamheten. I andra hand kan områdets fastighetsägare bli ansvarig för efterbehandlingen. Efterbehandlingsansvaret innebär att den ansvariga i skäligen omfattning ska utföra eller bekosta de efterbehandlingsåtgärder som på grund av föroreningar behövs för att förebygga, hindra eller motverka att skada eller olägenhet uppstår för människors hälsa eller miljön. I övergångsbestämmelser till miljöbalken anges att krav på undersökningar och efterbehandling kan ställas för verksamheter som pågått efter den 30 juni, 1969 (Naturvårdsverket, 2003).

I och med MB:s ikraftträdande har det blivit lättare att ställa krav på dem som är ansvariga för föroreningar. Kraven ska var skäliga bli med tanke på hur lång tid som förflutit från det att föroreningen ägde rum och vilken skyldighet den ansvarige hade att förhindra framtida skadeverkningar. Skälighetsavvägning innebär att samhället kan få ansvaret då en verksamhet lagts ner före 1969 eller för att det idag inte finns någon adressat att rikta kraven mot, såsom nedlagda företag och konkurser (Naturvårdsverkets hemsida, 2004).

1.4 Organisation

Naturvårdsverket leder arbetet med förorenade områden i landet och hur detta är organiserat visar figur 1. Naturvårdsverket förser länsstyrelserna med projektmedel för att identifieringar och inventeringar ska kunna genomföras och har tillsammans med andra myndigheter och organisationer utformat den inventeringsmetodik som nedan beskrivs utförligare. Naturvårdsverket har även byggt upp en MIFO-databas där information och riskklassning om enskilda objekt sparas. Länsstyrelserna och kommunerna har ansvar för utförandet. Länsstyrelserna svarar för planering, stöd och kvalitetskontroll av arbetet i sin helhet. På Länsstyrelsen i Västmanlands län organiseras arbetet med förorenade områden inom Miljöenhetens miljöskyddsfunktion. Kommunerna hjälper till med information och lokalkännedom.

Liknande arbete utförs även av andra parter. Exempel på sådana parter är Svenska Petroleum Institutets miljösaneringsfond AB (SPIMFAB) som inventerar bensinstationer för allmänheten nedlagda under perioden 1969-1994 och Försvarsmakten som inventerar militära anläggningar.

Figur 1. Organisationen för arbetet med identifiering och inventering av förorenade områden.

2 Metodik

2.1 MIFO-modellen

Arbetet med att upprätta en enhetlig arbetsmetodik för riskbedömningar av förorenade områden startade 1994 under Naturvårdsverkets ledning. Resultatet blev MIFO-modellen (Metodik för Inventering av Förorenade Områden) som beskrivs i rapporten 4918 "Metodik för inventering av förorenade områden". MIFO-modellen är indelad i två faser. Fas 1 innefattar insamling av data om branschen och en objektsidentifiering via litteratur, kartor, arkiv, intervjuer och platsbesök. Informationen förs sedan in på särskilda blanketter i MIFO-databasen. Risk-

klassning görs utifrån insamlat material. Fas 2 omfattar en översiktlig undersökning där provtagning och analys av förorenade medier utförs. Fas 2 avslutas med en förnyad riskklassning.

2.1.1 Inventering eller identifiering?

MIFO fas 1 inventeringar tar lång tid och det kommer inte att vara möjligt att inventera alla branscher till årsskiftet 2005/2006 som var det ursprungliga målet från Naturvårdsverket. Efter hand har det också uppmärksammats att en del branscher inte hade medfört de föroreningar som förväntades. Därför har Naturvårdsverket 2004 gjort en ny nationell prioritering för vilka branscher som inventeringarna bör koncentreras till och vilka som endast ska genomgå en identifiering. Strukturen för det nya arbetssättet beskrivs i rapporten "Efterbehandling av förorenade områden - Kvalitetsmanual för användning och hantering av bidrag till efterbehandling och sanering". Denna nya prioritering resulterade i fyra listor med branscher som innehåller följande:

- Branscher som ska inventeras
- Branscher som endast ska identifieras och branschklassas
- Branscher som inte ska identifieras
- Branscher där identifiering och inventering i första hand ska utföras av andra aktörer (Naturvårdsverket, 2004)

Gränsen för om en bransch ska inventeras eller endast identifieras går generellt mellan riskklass 2 och 3 i BKL, dvs objekt i branschklass 1 och 2 ska inventeras medan objekt i branschklass 3 och 4 endast ska identifieras. Enligt Naturvårdsverket anses ett objekt vara identifierat när uppgifter om bransch, fastighetsbeteckning och koordinater fastställts. Om möjligt ska även verksamhetstid och storlek på verksamheten anges (Naturvårdsverket, 2003).

Vid identifieringen i Västmanlands län har ytterligare uppgifter tagits med, se kapitel 2.2.2.

2.2 Arbetsmetodik

För att hitta objekt som haft verksamhet inom de aktuella branscherna har telefonkataloger använts. Verksamheter som fanns under intressanta rubriker i det som idag kallas för "Gula sidorna" har kopierats. De flesta telefonkatalogerna finns på Västerås stadsbibliotek. För riktnummerområdet Kungsör finns telefonkatalogerna innan 1980 endast på mikrofilm i Kungliga biblioteket i Stockholm. Från kopiorna har anteckningar förts in i ett Excel-dokument beträffande verksamhetsnamn, adress, riktnummerområden och telefonkatalogens årtal. Detta för att sökning och sortering i materialet ska vara möjligt.

Adressuppgifterna i äldre telefonkataloger är dåliga och består oftast endast av ett ortsnamn eller ett gatunamn utan nummer. Hembygdsföreningar i aktuella områden i länet kontaktades för att få hjälp med gamla adressuppgifter till de funna verksamheterna. Listorna som skickades ut till hembygdsföreningarna innehöll verksamhetsnamn, adress och bransch samt från vilken telefonkatalog uppgifterna kom. Svaren från hembygdsföreningarna fördes sedan in i Excel-filen som upprättades med det ursprungliga materialet från telefonkatalogerna. Olika sifferkoder användes för att förtydliga vilka uppgifter som ändrats, samtidigt som de ändrade uppgifterna flyttades till en annan kolumn i dokumentet. Följaktligen har inga uppgifter förlorats och om så skulle vara fallet går det att få tillbaks de ursprungliga uppgifterna från telefonkatalogerna.

2.2.1 Avgränsningar och urval

1950 års telefonkatalog har endast lästs för riktnummerområdet Västerås. För samtliga riktnummerområden lästes telefonkatalogerna med ett femårsintervall mellan 1955 till 1970. För dessa årtal hittades ca 900 st objekt och flertalet av dem förekom endast i en telefonkatalog. Därför utökades intervallet till tio år för att inte lägga ner tid på objekt som inte motsvarade projektets målsättning. Den första miljölagstiftningen kom 1969 vilket även bör ha inneburit att miljöpåverkan minskat med tiden. Istället för att kopiera 2000 års telefonkatalog på biblioteket användes 2001 års telefonkatalog som finns kvar på Länsstyrelsen i Västmanlands län. Från 2004 års telefonkatalog har endast anteckningar förts på verksamheter med en adress som redan finns i Excel-filen från något annat årtal. Pågående verksamheter har kommunerna tillsynsansvaret för.

Störst potentiell risk för föroreningar antas finnas på en fastighet där verksamhet inom de tre branscherna funnits under en längre tid. Därför sattes urvalskriteriet till hur många gånger en adress har funnits med i telefonkatalogerna och urvalet till att adressen ska ha funnits med i fyra telefonkataloger förutom 2004 års telefonkatalog. Detta gör att antal år som objekten förekommer med i urvalet varierar mellan 15-30 år pga läsintervallet i telefonkatalogerna och om verksamhet pågick före eller efter 1970. Identifieringen har inte kommunicerats med verksamhetsutövare, fastighetsägare eller berörd kommun.

2.2.2 MIFO-databasen

Informationen om de identifierade objekten har förts in i MIFO-databasens blankett A och B. Följande fält har fyllts i på A-blanketten:

- Inventeringens namn
- Objektets namn
- Preliminär riskklass enligt BKL
- Bransch
- Topografisk karta
- Ekonomiska (gula) kartan
- X- och Y-koordinaterna, hämtad från FDS, FastighetsDataSystemet från Lantmäteriverket
- Fastighetsbeteckning, hämtad från FDS, FastighetsDataSystemet från Lantmäteriverket
- Objektets adress
- Anläggningsägare
- Tidigare verksamhet
- Nuvarande fastighetsägare

I B-blanketten har följande fält fyllts i:

- Anläggningens status
- Driftstart
- Driftslut
- Övrigt, om så behövdes

2.3 Definitioner

2.3.1 Bilvårdsanläggningar

Enligt Naturvårdsverkets nya branschlista har bilvårdsanläggningar, bilverkstäder och åkerier branschklass 3 och identifieringsmotivet utgörs av misstanke om oljeföroreningar. Verksamheterna antas vara små.

Sökverktyget för att finna objekten har i första hand bestått av telefonkataloger. Branscherna har därför definierats utifrån rubrikerna i telefonkatalogerna. För bilvårdsanläggningar blev det följande rubriker:

- Bilfabriker och försäljning eller Bilar nya och begagnade
- Billackering
- Bilreparationer och service
- Biltillbehör, endast de som hade en bilskrotningsverksamhet
- Rostskyddsbehandling
- Bilvårdsanläggningar eller biltvätt
- Biltransporter i fjärrtrafik eller spedition
- Bussbolag
- Bilstationer, Droskstation eller Taxi
- Lastbilscentral
- Åkerier, se avgränsning/urval i sista stycket under denna rubrik

Följande rubriker valdes bort:

- Bilringar, vulkanisering och däck.
 - Hanterar inte oljor i några större mängder
- Bilglas
 - Hanterar sällan oljor
- Bilplåtslagare
 - Hanterar sällan oljor
- Bilelektriska reparationer
 - Troligen inga större mängder olja och kemikalier
- Biluthyrning
 - Troligen små eller i kombination med andra större bilvårdsanläggningar
- Bilskrotar
 - Är en egen bransch som ska inventeras separat. Identifieringen av bilskrotar sker dock samtidigt med bilvårdsanläggningar, drivmedelshantering samt tank- och fatrengöring. Resultatet kommenteras kort i denna rapport
- Bud
 - Oftast mindre verksamheter eller ensamföretagare
- Bärigare
 - Har troligen ingen egen verkstad
- Entreprenad-, gräv- och lantbruksmaskiner
 - Ingen bilverksamhet, tas eventuellt med i kommande inventering av verkstadsindustrier

På 50- och 60-talet var inte bilverkstäderna lika specialiserade som de är idag. Detta gör att de rubriker som valdes bort ingick i de verksamheter som är med i definitionen. Billackerare finns med som specialister i alla telefonkatalogerna men i det äldre är det även vanligt att de

stora märkesverkstäderna gör reklam för den verksamheten och andra specialstyrken som idag oftast ligger utanför märkesverkstäderna. Rostskyddsbehandling och bilvårdsanläggningar är rätt sentida verksamheter och förekom först i 1980 respektive i 1990 års telefonkataloger.

Åkerierna utgjordes fram till 80-90 talet oftast av enmansföretag med ägarens namn och hemadress som verksamhetsadress. Detta ger ett mycket stort antal småverksamheter med en trolig låg miljöpåverkan. Därför har en avgränsning/urval använts. Består namnet i telefonkatalogerna endast av ett personnamn utan tillägget åkeri eller dylikt har objektet inte antecknats.

2.3.2 Drivmedelshantering

Drivmedelshantering har branschklass 2 i den nya branschlistan och avser alla platser där drivmedelsförsäljning funnits, inklusive bensinstationer undantaget SPIMFAB-objekten. SPIMFAB har ansvaret för fastigheter på vilka det har bedrivits detaljistförsäljning till allmänheten av drivmedel till vägtrafikfordon och där verksamheten upphört mellan den 1 juli 1969 och den 31 december 1994. SPIMFAB bildades av de svenska oljebolagen för att identifiera, undersöka och vid behov sanera gamla bensinstationer. Identifieringsmotivet utgörs av misstanke om petroleumföroreningar.

Drivmedelshantering definierades med rubrikerna bensin och olja från telefonkatalogerna och rubrikerna har funnits med i alla telefonkataloger. Rubriken bensin följdes endast till 1970 pga SPIMFAB:s ansvar. På femtiotalet var antalet bensinstationer få. En kraftig ökning skedde fram till 1970. På 50 -60 talet var det vanligt att lanthandel och specieraffärer även hade drivmedelsförsäljning. Dessa rubriker valdes bort då det från telefonkatalogerna är omöjligt att avgöra vilka som har eller inte har haft drivmedelsförsäljning. Under den här tiden fanns det ett stort antal objekt under dessa rubriker vilket även skulle ha resulterat i ett stort antal objekt som felidentifierats som drivmedelshantering.

2.3.3 Tank- och fatrengöring

Naturvårdsverket har givit branschen tank- och fatrengöring branschklass 3 och definierar den som rengöring av tankar och fat som användes för transport av kemikalier. Det kan även handla om förbrukade tankar eller kärl. Som identifieringsmotivering anges: Speciella anläggningar för fatrengöring är en relativt sentida verksamhet, någon form av tillsyn borde kunna förväntas.

Branschen är liten vilket gör att det inte finns någon rubrik i telefonkatalogerna för den. Därför valdes rubriker utifrån idén att de som hanterar avfall och utför olika typer av saneringar även utför rengöring av tankar och fat. Följande rubriker användes:

- Oljesanering
- Renhållningsentreprenör
- Slamsug
- Sanering
- Tankrengöring

Renhållningsentreprenör har funnits med i alla telefonkataloger, oljesanering och tankrengöring kom 1965 och sanering samt slamsug fanns med först i 1970 års telefonkatalog.

3 Resultat

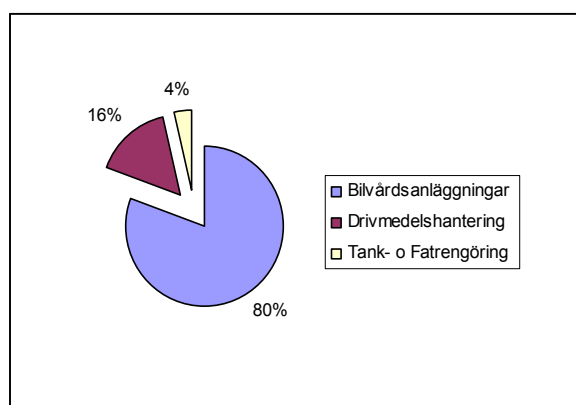
Totalt hittades 1442 objekt i länet inom de tre branscherna vilket redovisas riktnummerområdesvis i tabell 1. Utöver dessa hittades totalt 124 objekt inom branschen bilskrotar och skrot-handel. På 6 objekt av dessa har det även funnits verksamhet som ingår i definitionen av bilvårdsanläggningar, drivmedelhantering samt tank- och fatrengöring. Dessa kommer även fortsättningsvis att samredovisas med de tre branscherna. En rapport om Bilskrotar kommer att publiceras då branschen inventerats.

Tabell 1. Resultat totalt hittade objekt

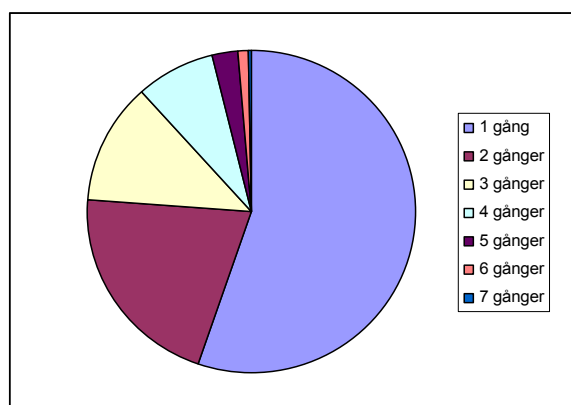
Riktnummerområde	Bilvårdsanläggningar	Drivmedelshandling	Tank- och fatrengöring	Totalt antal i Riktnr.omr.
Arboga	66	13	5	84
Fagersta/Norberg	113	25	5	143
Hallstahammar/Surahammar	110	24	8	142
Kungsör	37	5	1	43
Köping	166	27	3	196
Sala/Heby	169	54	3	226
Skinnskatteberg	46	4	1	51
Tärnsjö-Östervåla	41	10	0	51
Västerås	411	69	26	506
Totalt i länet	1159	231	52	1442

Källa: Excel-filen ID 2004 ... + Hembyggsför.

Figur 2 visar den procentuella fördelningen mellan branscherna. Figur 3 visar fördelningen av hur många gånger ett objekt funnits med i telefonkatalogerna. Urvalsgrunden för att ett objekt ska identifieras var att den skulle ha varit med i fyra telefonkataloger, ca 13% av objekten är därmed identifierade.

Figur 2. Fördelning av antal objekt per bransch

Figur 3. Antal gånger som ett objekt fanns med i tel.kat.

Tabell 2 visar en sammanställning över de identifierade objekten kommunvis. Objekten i kolumnen ”identifiering ej möjlig” består i huvudsak av objekt som har en otydlig adressuppgift och kan därmed inte kopplas till en fastighet. Dessa objekt har oftast endast ett ortsnamn eller så finns inte gatan eller gatunumret kvar idag. Vilka samtliga objekt är redovisas i bilaga 1 med ett kortare utdrag ur MIFO-databasen.

Tabell 2. Kommunvis resultat av identifieringen

Kommun	Identifierade	Identifiering ej möjlig	Summa
Arboga	8	4	12
Fagersta	17	2	19
Hallstahammar	13	2	15
Heby	7	6	13
Kungsör	6	0	6
Köping	13	1	14
Norberg	4	1	5
Sala	24	8	32
Skinnskatteberg	4	2	6
Surahammar	9	2	11
Västerås	46	20	66
Totalt i länet	151	48	199

Källa: MIFO-databasen

Vilka hembygdsföreningar som kontaktats och vilka som sedan har svarat redovisas i Bilaga 2. Totalt kontaktades 25 stycken och 19 av dem har svarat. Tabell 3 visar det sammanfattade resultatet från hembygdsföreningarnas svar. 10 objekt har genom svaren kunnat slås samman och 26 objekt har fått en korrekt adressuppgift. Detta gjorde att det totala antalet funna objekt har kunnat minskas med 21 stycken och ytterligare 14 objekt identifierats.

Tabell 3. Resultatet av svaren från hembygdsföreningarna

Uppgifter från hembygdsföreningarna	Antal
Totalt antal objekt som hemb.för. har kommenterat	191
Objekt som kunnat slås ihop med andra	10
Objekt som fått en korrekt adressuppgift	26
Totalt sammanförda objekt	21
Objekt som fått en otydlig adressuppgift	9
Objekt identifierat av hemb.för.	4
Bekräftat uppgifterna från telefonkatalogerna	97
Objekt som kunnat identifieras med hjälp av hemb.för.	14

Tabell 4 visar på skillnaden i antal objekt som är anmälda till SPIMFAB i länet och antalet hittade genom identifieringen. Många av de funna objekten har en mycket dålig adressuppgift som oftast endast består av ett Ortsnamn, varför det bör finnas ett antal dubletter i materialet.

Tabell 4. Resultat drivmedelshantering kontra anmälda objekt till SPIMFAB

	Antal
Hittade drivmedelshanteringsobjekt mellan 1955-2004	253
Totalt hittade objekt som var i drift i 1970 års telefonkatalog. SPIMFAB har ansvaret för dessa objekt om verksamheten avslutades innan den 31 december 1994	177
Objekt som identifierats och som redan är anmälda till SPIMFAB genom kommunernas miljöförvaltningar	46
Objekt som identifierats som idag är i drift och därmed inte SPMIFAB:s ansvar	17
Möjliga SPIMFAB-objekt	114
Objekt anmälda till SPIMFAB i länet genom kommunernas miljöförvaltningar	117
Totalt funna SPIMFAB-objekt i excel-filen	69

4 Slutsatser och reflektioner

Tank- och fatregöring är en mycket svårdefinierad bransch. Det finns egentligen endast ett objekt i länet som jag med säkerhet vet bedriver denna verksamhet. Objektet är ett av länsstyrelsens tillsynsobjekt. Verksamheten är ett verkstadsföretag i Arboga som reparerar tankbilar och släpvagnar. Detta företag har jag tyvärr inte hittat under de rubriker som utgjorde urvalet i telefonkatalogerna. I EMIR-databasen (emissionsregister) finns alla tillståndspliktiga verksamheter i landet. Där finns det 26 aktiva företag som utför tank- och fatregöring. Namnen på dessa indikerar att valet ändå var rätt. Det är saneringsföretag och landsomfattande privata avfallsentreprenörer och emballageföretag. I Västmanland är det endast företaget i Arboga som utför tank och fatregöring enligt EMIR. Kan branschen vara så liten i Västmanland och görs all rengöring av tankbilar vid tömning av desamma? Detta är frågor som endast en djupare utredning än en identifiering kan svara på.

Inte helt oväntat finns det flest objekt inom branschen bilvårdsanläggningar. Förr var branschen mer generell medan utvecklingen idag går mot mer specialisering. Denna utveckling är också tydlig i telefonkatalogernas rubrikregister. På 50 – 70 talet var det även vanligt att en bilvårdsanläggning kombinerades med en bensinstation dvs en drivmedelshantering.

Branschen drivmedelshantering är troligen den av de tre branscherna som har flest förorenade områden. Därför är det lite oroande att 114 funna objekt inte finns med på SPIMFAB:s lista. Många av dessa har en mycket dålig adressuppgift vilket kan göra att objekt är dubbelt bokförda. Jag hoppas att kommunerna kan räta ut frågetecknen kring dessa objekt. SPIMFAB tar emot efteranmälningar så länge organisation finns kvar. En efteranmälan ska ställas direkt till SPIMFAB:s styrelse och ska innehålla mer än en ”föraning” om att här kan det ha funnits en bensinstation. Att inte alla objekt som är anmälda till SPIMFAB har hittats är nog även det ett tecken på att adressuppgifterna inte är bra i telefonkatalogerna samt att jag endast följde branschen i telefonkatalogerna till 1970.

Västerås visade sig ha flest objekt i alla branscherna vilket inte är förvånande med tanke på att det är en centralort för länet och är den ort som har flest invånare. Västeråsområdet har även flest antal identifierade objekt. Störst andel identifierade objekt i förhållande till andelen hittade objekt hade däremot Kungsör med 100 % mot Västerås 70 %. Beror denna skillnad på förhållandet mellan liten och stor stad, där en stor stad troligen har mer omflyttningar och ombyggnader av gator i och med att staden växer? En del av skillnaden kan förklaras med detta.

Trots att svarsfrekvensen var bra från hembygdsföreningarna gav svaren inte så många fler identifierade objekt. Det flesta svaren var en bekräftelse på att de ursprungliga uppgifterna från telefonkatalogerna stämde. 25 % av objekten som hembygdsföreningarna har kommenterat har fått en bättre adressuppgift än den som ursprungligen angavs i telefonkatalogerna. En orsak till att det inte blev flera objekt som identifierades är att hembygdsföreningarna fick listor på samtliga objekt inom ett riktnummerområde som ibland innehöll flera hundra objekt. Hade jag valt ut de objekt som jag behövde hjälp med hade nog resultatet blivit bättre. Eventuell kunskap om ett specifikt objekt försvinner antagligen i mängden. Denna metod användes för objekten i Skultuna- och Dingtunaområdena där deras objekt sorterades ut från Västerås-områdets totala 505 objekt. Skultuna hembygdsförening och Dingtuna Sockengille fick därmed en lista på femtioalet objekt. Detta är nog en trolig anledning till att responsen blev så bra från dessa föreningar. Det personliga engagemanget är också viktigt och ett mycket bra exempel på detta är Fagersta Västanfors hembygdsförening.

Slutligen vill jag kommentera projektets arbetsgång. Ursprungligen hade vi beräknat att projektet skulle ta ca 4 månader men pga av det stora antalet funna objekt tog det dubbelt så lång tid. Det tar ca 3 arbetsdagar att skriva in all information från en telefonkatalog i excel-filen. Själva identifieringen tar än mer tid och ca 10 objekt per arbetsdag kan läggas in i MIFO-databasen. Att detta arbete tar längre tid beror på att fler uppgifter från bla fastighetsregistret ska in i MIFO-databasen. Fastighetsregistret innehåller endast de gator och fastigheter som idag finns kvar. I den här typen av arbete skulle det vara önskvärt med en sökning bakåt i tiden då gator försvinner eller byggs om. Drygt hälften av alla verksamheterna i telefonkatalogerna förekom endast i en telefonkatalog och därmed har mycket arbete lagts på objekt som inte kom att utgöra urvalet för identifieringen. Lärdomen från detta identifieringsprojekt är att ett bättre och snabbare arbetssätt är att bryta ner stora datamängder i mindre. Det är framförallt ”överblicken” över materialinnehållet som förloras med att arbeta med ett helt län. Med en mindre datamängd blir arbetssättet mer resultatriktat, avslutande och därmed effektivare. Det blir även lättare att hantera fel som uppstår.

5 Referenser

Litteratur:

Naturvårdsverket, 1999, Metodik för inventering av förorenade områden; Bedömningsgrunder för miljö kvalitet; Vägledning för insamling av underlagsdata, Naturvårdsverkets förslag, ISBN 91- 620-4918-6.

Naturvårdsverket, 2003, Efterbehandling av förorenade områden; Kvalitesmanual för användning och hantering av bidrag till efterbehandling och sanering, CM Digitaltryck, Best nr 1234-7.

Naturvårdsverket, 2004, Branschlistan 2004-04-21; Branscher inom vilka objekten ska inventeras respektive endast identifieras i det efterbehandlingsarbete som utförs med bidrag från Naturvårdsverket.

Länsstyrelsen i Västmanlands län, 2004, Miljömål för Västmanlands län, Länsstyrelsens rapportserie, 2004:11

Internet:

Naturvårdsverkets hemsida den 7 oktober 2004:

www.naturvardsverket.se

Hemsidan för Sveriges miljömål den den 7 oktober 2004:

www.miljomal.nu

Arboga		1. Bilvårdsanläggning 2. Drivmedelshantering 3. Bilskrot och handel 4. Skjutbana 5. Ytbehandling av metaller 6. Tank- och fatrengöring						Bilaga 1		
ObjektID	Objekt	1	2	3	4	5	6	AnlStatus	Fastighet	Obj adress
F1984-0083	Kommunförråd (fd) + Nejmans Exportaffär KB	1		1					Braxen 11 (fds)	N. Ågatan 21 (enligt fds Industrigatan 18)
F1984-0086	BRIAB + Nejmans Exportaffär KB	1	1	1		1	1		Braxen 10 (fds)	Industrigatan 14
F1984-0124	Shell, Köpingsvägen		1					Nedlagd efter 1969	Gäddan 3 (fds)	Köpingsvägen 10
F1984-0135	Holmbergs Bil- & mek. Verkstad	1						I drift	BRATTBERGET 3:42 (fds)	Kallpussen
F1984-0136	Bil AB Erik Persson & Co, filial	1						Nedlagd efter 1969	NOVISEN 5 (fds)	Kapellgatan 31
F1984-0138	Stenströms Bil- o. Traktorverkstad, Karl	1						Nedlagd efter 1969	GULDSMEDEN 27 (fds)	Räntmästaregatan 6, idag uppdelat på a,b och c,
F1984-0143	Svenska Esso AB	1	1					Nedlagd efter 1969	ej hittad	Bantorget
F1984-0144	Motorperson i Köping AB, filial	1						Nedlagd efter 1969	KLIPPAN 3, KLIPPAN 4	Hamrevägen 7-9
F1984-0146	Svenska Esso AB, Nygatan		1					Nedlagd efter 1969	JAKOB PETRÉ 14 (fds)	Nygatan 53
F1984-0147	Gulf + Fårtallens Bilservice	1	1					Nedlagd efter 1969	ej hittad	Fårtallen Pa Götlunda
F1984-0149	Stjärnlinjerna, Trafik AB	1						Nedlagd efter 1969	ej hittad	St. Sofielund
F1984-0150	Svenska Esso AB. Örebrov	1	1					Nedlagd efter 1969	ej hittad, ingen träff i fds	Örebrovägen
		10	6	2	0	1	1	(fds) uppgiften hämtad från FastighetsDataSystemet		

Fagersta		1. Bilvårdsanläggning 2. Drivmedelshantering 3. Bilskrot och handel 4. Skjutbana 5. Ytbehandling av metaller 6. Tank- och fatrengöring						Bilaga 1		
ObjektID	Objekt	1	2	3	4	5	6	AnlStatus	Fastighet	Obj adress
F1982-0071	Shell + Perssons Åkeri, Bergslagsväg.	1	1					Nedlagd före 1969	Kapellvreten 15 (fds)	Bergslagsvägen 5
F1982-0073	BP, Brinellv. (förr nr 105 idag nr 5)		1					Nedlagd efter 1969	Hugo 6	Brinellvägen 5 (förr Brinellv 105 idag 5)
F1982-0074	Shell, Centrumplan	1	1					Nedlagd efter 1969	Centrumplan 1 (FDS)	Centrumplan 1
F1982-0076	Hydro, Kristiansbergsv. + Hans Persson Bil Norr AB	1	1					Nedlagd efter 1969	Ratten 1, Adressen idag dela på 2A= Ratten 1 och 2B=Ratten 10 (fds)	Kristiansbergsvägen 2
F1982-0077	OK, Norbergsv.	1	1					Nedlagd efter 1969	Talgoxen 1 (fds)	Norbergsvägen 28
F1982-0078	Gulf + Grandins Åkeri, Ängelsberg	1	1					Nedlagd efter 1969	Sörby 2:75 (fds)	Ängelsbergsvägen 96
F1982-0083	Västanfors Bil	1						I drift	SVEA 6 (fds)	Bergslagsvägen 19
F1982-0084	Fagersta Bil o. Plåt HB + Bergslagsoljor	1	1					Nedlagd efter 1969	ÅKRA 11 (fds) fastigheten sträcker sig även över Bergslagsvägen 28	Bergslagsvägen 26-28
F1982-0086	Olander Åke Bil AB+ OKQ8	1	1					I drift	RATTEN 2 (fds)	Kristiansbergsvägen 4
F1982-0087	Bil-City i Fagersta AB, bergslagsv.	1						Nedlagd efter 1969	MARKETENTAREN 7 (fds)	Bergslagsvägen 13
F1982-0088	Nordfeldts Åkeri, Stig	1						Nedlagd efter 1969	MALMEN 2 (fds)	Bergslagsvägen 82
F1982-0091	Grandins Åkeri, Roy	1						Nedlagd efter 1969	ej hittad	Ängelsberg
F1982-0094	Bergqvist Motortillbehör	1						Nedlagd efter 1969	STABÄCK 2:83 (fds)	Ängelsberg 31
F1982-0096	Gulf, HENNINGSVÄGEN 1		1						hjulet 1 (fds)	HENNINGSVÄGEN 1, se Fagersta Västanfors hembygdsf. Kommenter på Övrigt

F1982-0097	Vibergs Åkeri, AB	1						Nedlagd efter 1969	Ej hittad, adressen Finns ej idag	Alfavägen 7, Adressen finns inte idag första nr 17
F1982-0098	Stéens Åkeri, Sven. Berslagsv.	1		1				Nedlagd efter 1969	MELING 11:14 (fds)	Bergslagsvägen 63
F1982-0099	Fagersta Bilservice AB, Brinellv.	1	1					I drift	HUGO 5 (fds)	Brinellvägen 7
F1982-0100	Petterssons i Västanfors AB, Ingvar	1						Nedlagd före 1969	SMEDTÄGTEN 11 (fds)	Hamnvägen 1
F1982-0101	Esso, Rondellen		1					I drift	Dragaren 1 (fds)	Rättarbacken 1
		16	11	1	0	0	0			(fds) uppgiften hämtad från FastighetsDataSystemet

Hallsthammar		1. Bilvårdsanläggning 2. Drivmedelshantering 3. Bilskrot och handel 4. Skjutbana 5. Ytbehandling av metaller 6. Tank- och fatrengöring						Bilaga 1		
ObjektID	Objekt	1	2	3	4	5	6	AnlStatus	Fastighet	Obj adress
F1961-0059	Texaco + Autoelektriska	1	1					Nedlagd efter 1969	Näs 1:44	Bergslagsvägen 238 A
F1961-0060	Texaco + Kolbäckes Rostskydd o. Bilvård, Kolbäck	1	1					Nedlagd efter 1969	Vänstaro 1:16 (fds)	Köpingsvägen 14
F1961-0062	Koppartrans	1	1					Nedlagd efter 1969	Borgby 1:13 (fds)	Borgby
F1961-0063	Texaco, Borgåsund + Strömsholms bilstation mm	1	1					Nedlagd efter 1969	Strömsholm 7:50 (fds)	Borgåsund/Strömsholm
F1961-0065	Uno X + Persson Bil AB, Hans	1	1					Nedlagd efter 1969	NICKELN 2 (fds)	Västeråsvägen 5
F1961-0066	Taxi Hallsthammar	1	1					Nedlagd efter 1969	VÄXELN 4 (fds)	Parkgatan 2
F1961-0068	Sandholms Bilservice	1						I drift	TUNA 1:79 (fds)	Videvägen 6
F1961-0069	OKQ8 + Hallsta Bilcenter AB	1	1					I drift	TUNA 13:2 (fds)	Västeråsvägen 7
F1961-0070	Hallsthammars Skrotaffär. Grandell Lars-Erik			1				Nedlagd efter 1969	Valsta 2:7?	Boda Ekeby (Västtunagatan 8 Bostadsadress enligt Kolbäckshemb)
F1961-0071	Svenska B P Olje AB, kolbäck		1					I drift	VÄNSTA 1:93 (fds)	Köpingsvägen 2
F1961-0073	O K Västmanland, Västeråsv	1	1					I drift	VÄSTTUNA 1:358 (fds)	Västeråsvägen 1
F1961-0074	Svenska Shell AB, Västeråsv. 24		1					Nedlagd efter 1969	I mellan fastigheterna Eldsboda 1:133 (fds) och Eldsboda 1:40 (fds), Koord från Eldsboda 1:133	Västeråsvägen 24, idag Hammartorgsgatan
F1961-0076	Landegrens Motor AB	1						Nedlagd efter 1969	ej hittad	Västra Åsvägen 9 Pa Kolbäck
F1961-0078	Q8-Tuna Bilservice	1	1					I drift	Kanoten 1 (fds)	Västeråsvägen 2
F1961-0080	Hallsthammars Billackering o. Plåtslageri	1						Nedlagd efter 1969	ej hittad	Ustersta Berga Pa Hallsthammar
		12	11	1	0	0	0			

(fds) uppgiften hämtad från FastighetsDataSystemet

Heby		1. Bilvårdsanläggning 2. Drivmedelshantering 3. Bilskrot och handel 4. Skjutbana 5. Ytbehandling av metaller 6. Tank- och fatrengöring						Bilaga 1		
ObjektID	Objekt	1	2	3	4	5	6	AnlStatus	Fastighet	Obj adress
F1917-0080	Esso, Tärnsjö + div osäkra	1	1					Nedlagd efter 1969	Norråsbo 1:34 (fds)	Norra Storgatan 64
F1917-0081	Gulf, Tärnsjö + div osäkra	1	1					Nedlagd efter 1969	Söråsbo 1:83 (fds)	Södra Storgatan 13
F1917-0083	Lindbergs Motorverkstad	1						Nedlagd efter 1969	ej hittad	Kanikebo Pa Östervåla
F1917-0084	Östervåla Taxi	1						Nedlagd efter 1969	HOV 43:1(fds)	Torgvägen 1
F1917-0085	Lundells Bil AB, C G mfl	1						Nedlagd efter 1969	GJUTERIET 3 (fds) Idag uppdelat på A(GJUTERIET 3) o B (Heby 3:26 se F1917- 0086)	Brogatan 12
F1917-0086	Lundells Bil AB, C G mfl	1						Nedlagd efter 1969	HEBY 3:26 (fds) Idag uppdelat på A(GJUTERIET 3) o B (Heby 3:26 se F1917- 0085)	
F1917-0087	Nilsson Ernst			1				Nedlagd efter 1969	Heby 8:14 eller Härvsta 2:7 !?	Sör Starfors Pa Heby
F1917-0088	Brodin Motor, Axel brodin	1						Nedlagd efter 1969	ej hittad	Brunsättra Pa Vittinge
F1917-0089	Heby Taxi	1						Nedlagd efter 1969	ej hittad	Pa Heby
F1917-0090	Erikssons Lastbilsåkeri, Bröderna	1						Nedlagd efter 1969	ej hittad	Sillbo Pa Huddungeby
F1917-0093	Vittinge Laståkeri. Haulin & Co	1						Nedlagd efter 1969	ej hittad, fds gav 6st möjliga objekt	Ösby Pa Vittinge
F1917-0094	Jansson Bilverkstad, Ragnar + Shell	1	1					Nedlagd efter 1969	HOV 71:1 (fds)	Hovsvägen 9 Östervåla
F1917-0095	Stahlén J M + div osäkra	1	1					Nedlagd efter 1969	ej hittad	Pa Tärnsjö
		11	3	1	0	0	0	(fds) uppgiften hämtad från FastighetsDataSystemet		

Kungsör		1. Bilvårdsanläggning 2. Drivmedelshantering 3. Bilskrot och handel 4. Skjutbana 5. Ytbehandling av metaller 6. Tank- och fatrengöring						Bilaga 1		
ObjektID	Objekt	1	2	3	4	5	6	AnlStatus	Fastighet	Obj adress
F1960-0004	Esso + Motorkompaniet, Kungsgatan	1	1					Nedlagd efter 1969	Ödlan 6 (fds)	Kungsgatan 18
F1960-0045	Shell + Gregers Bil & Båt, Kungsg 31	1	1					Nedlagd efter 1969	STÅDET 5 (fds)	Kungsgatan 31
F1960-0046	Mollgarts Åkeri	1		1				Nedlagd efter 1969	DYKAREN 7 (fds)	Kungsgatan 78
F1960-0047	ASG + Svenska Gulf, Nygatan 12	1	1					Nedlagd efter 1969	BLENDA 5 (fds)	Nygatan 12
F1960-0048	Taxi Kungsör HB	1						I drift	FYLGIA 4 (fds)	Odengatan 3
F1960-0049	Stefans Bilverkstad	1						Nedlagd efter 1969	BRAGE 1 (fds)	Storgatan 18
		6	3	1	0	0	0	(fds) uppgiften hämtad från FastighetsDataSystemet		

Köping		1. Bilvårdsanläggning 2. Drivmedelshantering 3. Bilskrot och handel 4. Skjutbana 5. Ytbehandling av metaller 6. Tank- och fatrengöring						Bilaga 1		
ObjektID	Objekt	1	2	3	4	5	6	AnlStatus	Fastighet	Obj adress
F1983-0044	Shell + Västerås Bilcentral, AB, Kvarng.	1	1					Nedlagd före 1969	Väpnaren 5 (fds)	Kvarngatan 13
F1983-0071	Shell + Kalles bilservice, Sjtullsv.	1	1					Nedlagd efter 1969	Motormannen 5 (fds)	Sjtullsvägen 3
F1983-0072	OK + Bil o. Husvagn i Köping AB, Sjtullsv.	1	1					Nedlagd efter 1969	Motormannen 2 (fds)	Sjtullsvägen 9
F1983-0074	Nynäs+ Nybergs Bil AB, Västeråsv.	1	1					Nedlagd efter 1969	Tallebo 4 (fds)	Västeråsvägen 42
F1983-0109	OKQ8 + Hans Persson Bil AB	1	1					I drift	MONTÖREN 1 (fds)	Ringvägen 75
F1983-0110	Munktorps Bil- & Motorverkstad HB	1						Nedlagd efter 1969	BÅLSTA 2:8 (fds)	BÅLSTAV 1
F1983-0111	Werner Bror	1						Nedlagd efter 1969	ej hittad 6 st fastigheter att välja på	Kräggesta
F1983-0112	Motorkompaniet. Arne Johansson	1						Nedlagd efter 1969	ASK 4 (fds)	Rådmansgatan 4
F1983-0114	Tunadals Bilservice	1							INNERSTADEN 1:47 (fds)	Tunadalsgatan 5
F1983-0118	OKQ8, Västeråsv.	1	1					I drift	RAN 4 (fds)	Västersåsvägen 17
F1983-0119	Svenska Statoil AB, Östanåsg		1					I drift	LOKE 2 (fds)	Östanåsgatan 25
F1983-0126	T L:s Bil o. Motor, bergslagsv.	1						Nedlagd före 1969	GUTTSTA 20:1 (fds)	Bergslagsvägen 24
F1983-0128	Åkerlunds Busstrafik AB, Malmav.	1						I drift	GUTTSTA 13:1 (fds)	Malmavägen 1
F1983-0129	Bilägarnas Inköpsförening (OKQ8), bergslagsv.	1	1					I drift	ÖSTER KOLSVÄ 4:1 (fds)	Bergslagsvägen 96
		13	8	0	0	0	0	(fds) uppgiften hämtad från FastighetsDataSystemet		

Norberg		1. Bilvårdsanläggning 2. Drivmedelshantering 3. Bilskrot och handel 4. Skjutbana 5. Ytbehandling av metaller 6. Tank- och fatrengöring						Bilaga 1		
ObjektID	Objekt	1	2	3	4	5	6	AnlStatus	Fastighet	Obj adress
F1962-0053	OK + Taxi Norberg, Mynttorget	1	1					Nedlagd efter 1969	Myntet 11 (fds)	Mynttorget
F1962-0060	Norbergs Bilverkstad	1						Nedlagd efter 1969	ej hittad, enligt Norbegs hembygdsf. I lokalerna för Spisbrödsfabriken	Kärrgruvan
F1962-0063	Bergslagens Lastbilscentral	1						Nedlagd efter 1969	Davidsbo 1:82 (fds)	Lasarettsvägen 17 A Pa Norberg
F1962-0064	Västmanlands Lokaltrafik AB	1						Nedlagd efter 1969	norbergsby 14:21 (fds)	Lasarettsvägen 28
F1962-0065	Svenska B P Olje AB, Malmg.		1					I drift	Rutgården 5 (fds)	Malmgatan 12
		4	2	0	0	0	0	(fds) uppgiften hämtad från FastighetsDataSystemet		

Sala		1. Bilvårdsanläggning 2. Drivmedelshantering 3. Bilskrot och handel 4. Skjutbana 5. Ytbehandling av metaller 6. Tank- och fatrengöring						Bilaga 1		
ObjektID	Objekt	1	2	3	4	5	6	AnlStatus	Fastighet	Obj adress
F1904-0045	Texaco, Riddarhyttev. + Ströms Bil AB	1	1					Nedlagd efter 1969	Ämthytan 4:34 (fds)	Riddarhyttevägen 6
F1981-0081	Shell, Möklinta		1					Nedlagd efter 1969	Norrvad 1:9 (fds)	Norrvad
F1981-0082	BP, Möklinta		1					Nedlagd efter 1969	Norrvad 1:14 (fds)	
F1981-0083	Shell + Persson Bil AB, Hans, Berggat.	1	1					Nedlagd efter 1969	GNEJSEN 1 (fds)	Berggatan 13
F1981-0086	Texaco, Silvköparen (se även F1981-0003, -0021)		1		1			Nedlagd efter 1969	Silvergruvan 1:4 (fds), Stor fastighet, koord. gäller för Sjutbanan	Silvköparen 100
F1981-0087	Esso + Colle'n Bil AB, Rune, Väsbygatan	1	1					Nedlagd efter 1969	Kristina 4:75 (fds)	Väsbygatan 20
F1981-0092	BP + Mörklinta Taxi HB, Möklinta	1	1					Nedlagd efter 1969	Möklinta Prästgård 1:24 (fds)	Åsgrind 6
F1981-0096	Shell + Sala Bil, Gruvv.	1	1					Nedlagd efter 1969	ANFARTEN 82 (fds)	Gruvvägen 27
F1981-0100	Shell + Taxi i Sala, Nya Torget	1	1					Nedlagd efter 1969	Kristina 4:92 (fds)	Nya Torget/Fiskartorget
F1981-0101	Gulf + Sala Busstaion, Nya Torget	1	1					Nedlagd efter 1969	Kristina 4:93 (fds)	
F1981-0104	BP, Sättrabrunn		1					Nedlagd efter 1969	Sätra Brunn 1:2 (fds)	Sättravägen 11, Sätra Brunn
F1981-0105	Gulf, Varmsätra	1	1					Nedlagd efter 1969	Varmsätra 2:8 (fds)	Varmsätra PL 5112
F1981-0109	Shell, Västerfärnebo		1					Nedlagd efter 1969	Rosshytan 4:1 (fds) Stor fastighet därav inga koord.	Nykrogen
F1981-0113	Möklintafrakt AB	1						Nedlagd efter 1969	ej hittad	Kyrkbyn Pa Möklinta,
F1981-0114	Ivar Thulin AB, Isätra 3:10			1					Isätra 3:10 (FDS)	Långgatan 5
F1981-0116	Sala Bil AB	1						I drift	Adressen finns ej enligt fds	Stockholmsvägen 2

F1981-0117	Arver Personbilar AB även Arver Lastbilar AB	1	1					I drift	gustafsborg 1 (fds)	Uppsalavägen 2	
F1981-0118	Holmbergs Bil- & Traktor. Åke Holmberg	1						Nedlagd efter 1969	ej hittad	Vad Pa Ransta	
F1981-0120	Sala Bilplåtslageri	1						Nedlagd efter 1969	FYNDIGHETEN 4 (fds)	Brahegatan 15	
F1981-0122	ASG	1	1					Nedlagd efter 1969	FABRIKEN 1 (fds)	Fabriksgatan 2	
F1981-0124	John Andersson Bilaktiebolag	1						Nedlagd efter 1969	LÖPAREN 9 (fds)	Kålgårdsgatan 7	
F1981-0125	Larssons Bilaffär, G R	1						Nedlagd efter 1969	HYTTMÅSTAREN 5 (fds)	Norrbygatan 17	
F1981-0126	Nordins Oljor		1					Nedlagd efter 1969	KRISTINA 4:223 (fds)	Norrängsgatan 20	
F1981-0127	Salboheds Bil- & Reparationsverkstad	1						Nedlagd efter 1969	ej hittad	Salbohed	
F1981-0128	Erikssons Bil & Plåt, Firma Erik	1						Nedlagd efter 1969	GRUVSMEDEN 1 (fds)	Vegagatan 21	
F1981-0129	HJ Autoservice	1						I drift	SPINNAREN 3 (fds)	Väsbygata 8	
F1981-0131	Wallin Henrik	1						Nedlagd efter 1969	ej hittad	Brobacke Pa Rosshyttan	
F1981-0132	Eklund Anton			1				Nedlagd efter 1969	ej hittad	Heden Pa Ransta (60o55 Heden Pa Tärna)	
F1981-0133	Eklund Rune	1						Nedlagd efter 1969	ej hittad	Islingby Pa Västerfärnebo	
F1981-0134	Västerfärnebo Biltrafikförening	1						Nedlagd efter 1969	ej hittad	Kommun huset Pa Västerfärnebo	
F1981-0135	Sätra brunns Bilstation	1						Nedlagd efter 1969	SÄTRA 1:7	Urban Hjärnes väg, Sätra brunn	
F1981-0138	Svanström Valle			1				Nedlagd efter 1969	Tyskbo 2:1 (FDS)	Tyskbobacke	
		23	16	3	1	0	0	(fds) uppgiften hämtad från FastighetsDataSystemet			

Skinnskatteberg		1. Bilvårdsanläggning 2. Drivmedelshantering 3. Bilskrot och handel 4. Skjutbana 5. Ytbehandling av metaller 6. Tank- och fatrengöring						Bilaga 1		
ObjektID	Objekt	1	2	3	4	5	6	AnlStatus	Fastighet	Obj adress
F1904-0042	Gulf, Fagersta		1	1				Nedlagd efter 1969	Erlandsbo 1:6 (fds) stor fastighet därav inga koord.	Stjärnvik 30 C
F1904-0043	Shell, Riddarhyttan + div osäkra	1	1					Nedlagd efter 1969	Övre Uggelfors 3:21(fds)	Centralvägen 21
F1904-0044	Esso, Baggbron		1					Nedlagd efter 1969	Kärrbo 1:13 (fds)	Baggbron 60
F1904-0049	Aronssons Åkeri, Bröderna	1						Nedlagd efter 1969	ej hittad	Bysala Pa Kolsva
F1904-0050	Reuterhålls Åkeri o. Verkstad AB	1						Nedlagd efter 1969	SKINNSKATTEBER GS-ERIKSBO 4:1 (fds)	Fagerstavägen 11-13 Pa Skinnskatteberg
F1904-0051	Färna Bilstation. B Larsson	1						Nedlagd efter 1969	ej hittad	Färnabruk
		4	3	1	0	0	0	(fds) uppgiften hämtad från FastighetsDataSystemet		

Surahammar		1. Bilvårdsanläggning 2. Drivmedelshantering 3. Bilskrot och handel 4. Skjutbana 5. Ytbehandling av metaller 6. Tank- och fatrengöring						Bilaga 1			
ObjektID	Objekt	1	2	3	4	5	6	AnlStatus	Fastighet	Obj adress	
F1907-0062	Esso + Axelssons Buss & Service AB, Köpmangat.	1	1					Nedlagd efter 1969	Östsurar 2:197 (fds)	Köpmangatan 25	
F1907-0063	Texaco + Esto Billackering AB, Åsen 6	1	1					Nedlagd efter 1969	Västsura 28:1 (fds)	Åsen 6, utmed väg 252	
F1907-0064	Mobil + Kvarnströms Åkeri AB, B, Östergat.	1	1					Nedlagd efter 1969	SURAHAMMAR 9:670 (fds) Österg. 90 finns ej idag	Östergatan 90 (bensin), 90-92 (åkeri)	
F1907-0066	Gulf, Ramnäs		1					Nedlagd efter 1969	Lönbron 3:1	Bergslagsvägen 100	
F1907-0067	Shell + Surahammars Bilstation, Österg.	1	1					Nedlagd efter 1969	Surahammar 9:137 (fds)	Östergatan 36	
F1907-0068	Shell, Virsbo		1					Nedlagd efter 1969	Nordanö 1:96	Bruksvägen 24	
F1907-0069	Esso, Virsbo		1					Nedlagd efter 1969	Virsbo 3:22	Gammelbyvägen 16	
F1907-0072	Surahammars Motorverkstad	1						I drift	ÖSTSURA 2:69 (fds)	Dalavägen 5	
F1907-0075	Morling Gunnar			1				Nedlagd efter 1969	ej hittad	Ramnäs Pa Ramnäs kyrkby, även Pa på Kolbäck	
F1907-0076	Strömberg Sven	1	1					Nedlagd efter 1969	ej hittad	Pa Ramnäs	
F1907-0078	Shell, Bergslagsv. Ramnäs	1	1					I drift	Ramnäs kyrkby 1:231(koord) och/eller Ramnäs kyrkby 1:26 Fastigheterna ligger brevid varandra	Bergslagsvägen 85	
		7	9	1	0	0	0	(fds) uppgiften hämtad från FastighetsDataSystemet			

Västerås		1. Bilvårdsanläggning 2. Drivmedelshantering 3. Bilskrot och handel 4. Skjutbana 5. Ytbehandling av metaller 6. Tank- och fatrengöring						Bilaga 1		
ObjektID	Objekt	1	2	3	4	5	6	AnlStatus	Fastighet	Obj adress
F1980-0054	Shell, kopparbergsv.		1					I drift	Västerås 1:197 (fds)	Kopparbergsvägen 47
F1980-0204	Minitrans Elektronik AB					1		Nedlagd efter 1969	Kungsängen 1	Pilgatan 6
F1980-0305	Mobil, Adelsberg Haraker		1					Nedlagd efter 1969	Fröslunda 1:21(fds)	Adelsberg, Haraker
F1980-0308	dinX + Bäckby Bilservice, Bastborregat.	1	1					Nedlagd efter 1969	Tallmätaren 8 (fds)	Bastborregatan 4
F1980-0315	Texaco, Kopparbergsväg.		1					Nedlagd efter 1969	Hubert 6 (fds)	Kopparbergsvägen 24/Karlsgatan
F1980-0317	Esso, Köpingsv. 1	1	1					Nedlagd efter 1969	Käringbacken 1 (fds)	Köpingsvägen 1
F1980-0318	Gulf, Köpingsv. 71		1					Nedlagd efter 1969	Kölen 4 (fds)	Köpingsvägen 71
F1980-0319	Preem + Boman & Son Bil AB, S-G,Långängskrogn	1	1					Nedlagd efter 1969	Dingtuna-Olsta 1:5 (fds)	Långängskrogn 1
F1980-0321	Nynäs + Avgaspiraten, Pilg. 6	1	1					Nedlagd efter 1969	KUNGSÄNGEN 1 (FDS)	Pilgatan 6
F1980-0322	Esso+ Anderssons Bilservice AB, Pilg. 8	1	1					Nedlagd efter 1969	Kungsängen 12 (FDS)	Pilgatan 8
F1980-0327	Shell + Tunby Rostskydd mfl, Strömledningsg.	1	1					Nedlagd efter 1969	TUNBYTORP 1 (fds)	Strömledningsgatan 1
F1980-0328	Mobil + Speedy AutoService AB, Strömledningsg.	1	1					Nedlagd efter 1969	Tunbytorp 7 (fds)	Strömledningsgatan 3
F1980-0329	Fina, Törunda		1					Nedlagd efter 1969	Dingtuna-Vändle 3:3 (fds)	Törunda 8
F1980-0332	BP, Köpingsvägen		1					Nedlagd efter 1969	Glimmern 19 (fds)	Köpingsvägen 16-18
F1980-0359	Gustavson & Bergqvist	1						Nedlagd efter 1969	HUGO 11 (FDS)	Knutsgatan 9
F1980-0361	Nurmis Bilverkstad	1						I drift	Olloborren 1 (FDS)	Stockholmsvägen 111
F1980-0362	Falks Motorverkstad, AB Birger	1						Nedlagd efter 1969	ej hittad	Baldersgatan 6, finns ej idag
F1980-0364	O K Västmanland, Djuphamnsv	1	1					I drift	LJUNGSTORP 1 (fds)	Djuphamnsvägen 3-5

F1980-0366	AA Logistik AB mfl	1						I drift	SJÖHAGEN 14 (fds)	Slakterigatan 5
F1980-0368	Kema Service	1						Nedlagd efter 1969	TEGNÉR 4 (fds)	Kopparbergsvägen 45
F1980-0369	Nya Skrotaffären. Werner Persson			1					ej hittad	Malmbergsgatan 4 (adressen finns ej idag)
F1980-0370	SITA Sverige AB						1	I drift	SJÖKORTET 3 (fds)	Navigatörgatan 5
F1980-0371	O K Västmanland, Österleden	1	1					I drift	VIVELN 1 (fds)	Österleden 2
F1980-0372	Ivarsson Bil- o. Traktorservice, Bröderna	1							fröslunda 1:6 (fds)	Adelsberg 6 Pa Skultuna
F1980-0373	LH's Bil & Motor	1		1				Nedlagd efter 1969	ej hittad, gatuadressen finns ej idag	Baldersgatan 12 finns ej idag
F1980-0374	Axelssons Turisttrafik Gruppresor	1		1				I drift	TALLMÄTAREN 12 (fds)	Bastborregatan 12
F1980-0375	Västerås Bilcentral, AB	1						Nedlagd efter 1969	KUNGSÅNGEN 10 (fds)	Björnövägen 5
F1980-0376	Nynäs-Petroleum AB		1					Nedlagd efter 1969	VÄSTERÅS 2:80 (fds)	Depå Djuphamnen Sjömansgatan 6
F1980-0377	Svenska Shell AB		1					Nedlagd efter 1969	ej hittad	Djuphamnen, finns ej
F1980-0378	Bilförmedling Gösta Allerfeldt AB	1						Nedlagd efter 1969	JONAS 6 (fds)	Domkyrkoesplanaden 4
F1980-0379	Erikssons Bilaffär, R	1						Nedlagd efter 1969	ej hittad	Engelbrektsplan 1, finns ej idag
F1980-0380	Autofix mfl	1						I drift	VIVELN 5 (fds)	Fältnätargatan 10
F1980-0381	Rooths Bil- o. Motorservice. H Rooth	1						Nedlagd före 1969	ej hittad, fds gav tre tänkbara träffar	Högby Pa Tillberga, oklart, enligt eniro finns adressen ej
F1980-0382	Skultuna Reparationsverkstad.	1						I drift	SKULTUNABY 1:27 (fds)	Karlbergsvägen 10 Pa Skultuna
F1980-0383	Kungsåra Bilskrotning			1				I drift	KARLEBY 4:6 (fds)	Karleby Kungsås
F1980-0384	Damm & Zangelins Bilservice	1						Nedlagd efter 1969	BISKOPSTORPET 5 (fds)	KLOCKARTORPSGATAN 8
F1980-0385	L B C Västerås AB	1	1					I drift	KRAFTLEDNINGEN 5 (fds)	Kraftlinjegatan 14
F1980-0387	Ramströms Bil- o. Motorverkstad	1						Nedlagd efter 1969	ej hittad	Käfsta (Nuförtiden Kävsta, adressen är för vag)
F1980-0389	Philipsons i Västerås Bil AB	1	1					I drift	ÅNGSGÅRDET 5 (fds)	Malmbergsgatan 23-25
F1980-0390	Ek Åkeri, Sven	1						Nedlagd efter 1969	rocklunda 1 (fds)	Rocklunnda Gärd ????? Osäker adress

F1980-0391	Busstation, Västerås	1							Nedlagd efter 1969	ej hittad, Finns fem tänkbara adresser och fastigheter	Södra Esplanaden, nuvarande Sögra Ringvägen
F1980-0392	Västerås Bromsdelar	1							I drift	STORSEGLET 5 (fds)	SALTÄNGSVÄGEN 10
F1980-0393	Norsk Hydro Olje AB	1	1						I drift	KRAFTLEDNINGEN 6 (fds)	Stenbygatan 13
F1980-0394	Envalls Bil AB	1	1							ej hittad, Fds ger förslag på 5 fastigheter som sträcker sig från oxbacken till aseatorget?	Stora gatan 2B
F1980-0396	Björkmans Bil	1							I drift	TUNBYTORP 9 (fds)	Strömledningsgatan 5
F1980-0397	Irsta Bilverkstad	1							Nedlagd efter 1969	ej hittad	Ullvi Pa Irsta, ej hittad
F1980-0398	Skultuna Motorrenoveringar	1	1						I drift	SKULTUNA PRÄSTGÅRD 1:29 (fds)	Västeråsvägen 2 Pa Skultuna
F1980-0421	Car Wash Center + Shell, Björnövägen 2	1	1						I drift	ångpannan 12 (koord.), ångpannan13, Västerås 1:129 och Västerås 1:130 (fds alla)	Björnövägen 2 (Idag uppdelad på flera fastigheter)
F1980-0422	Svenska Esso AB. Depå kontor		1						Nedlagd efter 1969	ej hittad	djuphamnen
F1980-0423	Broman Bertil			1					Nedlagd efter 1969	ÖSTJÄDRA 1:27 (fds)	Östjädravägen 25
F1980-0424	Sjöwall AB, Sten			1					Nedlagd efter 1969	ej hittad	Färjekajen Gamla Hamnen
F1980-0425	Bergslagstransport, AB. Hamng.	1							Nedlagd efter 1969	Västerås 1:202, Sigvald 3 (Koord), Sigvald 4. Idag endast järnvägsviadukt och väg med cykel och gångbanan från centrum till hamnen	Hamngatan 6

F1980-0426	B P, Knektg.		1						I drift	FANJUNKAREN 1 (fds)	Knektgatan 2
F1980-0427	Axelsson Sven	1							Nedlagd efter 1969	ej hittad	Listaberga Pa Tillberga (70 Romfartuna)
F1980-0428	O K Västmanland, pilg		1						Nedlagd efter 1969	ej hittad	pilgatan 12. Nummren mellan 8-19 finns inte idag, Rödatorget?
F1980-0429	Lundbergs Åkeri, Romfartuna	1							Nedlagd efter 1969	ej hittad	Romfartuna Pa tillberga
F1980-0430	O K Västmanland, Siggesborgsgatan		1	1					Nedlagd efter 1969	ej hittad	Siggesborgsgatan 4. Idag finns inga jämna nummer på Siggesborgsgatan
F1980-0432	Forsby-Skerike-Västerås	1							Nedlagd efter 1969	ej hittad	Skerike
F1980-0434	Lastbilscentralen, Västerås	1							Nedlagd efter 1969	ej hittad, enligt fds börjar nummren först på 11, fast adressen finns i telefonkatalogernas kartor	Stockholmsvägen 2 (ingen adress 70)
F1980-0444	Tre-Kå:s Billackering HB	1							I drift	VIVELN 2 (fds)	Fältnätargatan 4
F1980-0445	Henriksson, Åkeri AB H	1		1					Nedlagd efter 1969	VÄSTJÄDRA 1:9 (fds)	Tureberg 3 A Pa Dingtuna
F1980-0446	Auto-Trim	1							I drift	västjädra 1:11 (fds)	VENDLE DINGTUNA
F1980-0447	Skultuna Lastbilscentral	1							Nedlagd före 1969	ej hittad	Västeråsvägen 15 (Granbacken) Pa skultuna
F1980-0448	Strömsholms Åkeri	1							Nedlagd efter 1969	Åsby 2:21	Lilla Åsby Pa Västerås
F1980-0451	Shell (Bilisten), Dingtuna		1						I drift	DINGTUNA PRÄSTGÅRD 1:4 (fds)	Stationsvägen 12
F1980-0452	Östjädra Billackering. H Pettersson	1							I drift	ej hittad	Västjädravägen 13 (adressen finns ej enligt fds)
		47	28	8	0	1	1	(fds) uppgiften hämtad från FastighetsDataSystemet			

Tabell X. Svarsfrekvensen från hembygdsföreningarna i länet

Riktnummerområde	Förening	Har svarat
Arboga	Hembygdsföreningen Arboga Minne	Ja
	Götlunda Hembygdsförening	Nej
	Medåkers Hembygdsförening	Inget att tillägga
Fagersta/Norberg	Fagersta/Västanfors Hembygds- och Fornminnesförening	Ja
	Norbergs Hembygdsförening	Ja
	Ramnäs/Virsbo Hembygdsförening	Ja
Hallstahammar/ Surahammar	Svedvi-Berg Hembygdsförening	Ja
	Kolbäcks Hembygdsförening	Ja
	Surahammars Hembygdsförening	Ja
	Ramnäs/Virsbo Hembygdsförening	Ja
Kungsör	Kungsörs Hembygdsförening	Ja
Köping	Bil- och teknikhistoriska samlingarna	Ja
	Kolsva-Ortens Hembygdsförening	Nej
Sala/Heby	Möklinta Hembygdsförening	Nej
	Sala Hembygds- och Fornminnesförening	Ja
	Kumla Hembygdsförening	Inget att tillägga
	Västerlövsta Hembygdsförening	Nej
	Fläckebo Hembygdsförening	Ja
	Västerfärnebo Hembygdsförening	Inget att tillägga
Skinnskatteberg	Skinnskattebergs Hembygdsförening	Ja
Tärnsjö/Östervåla	Nora Hembygdsförening	Nej
	Östervåla Hembygdsförening	Nej
Västerås	Västerås Hembygdsförening	Ja
	Romfartuna Hembygdsförening	Nej
	Dingtuna-Lillhärad Sockengille	Ja
	Skultuna Hembygdsförening	Ja

Ingår i Länsstyrelsen rapportserie
ISSN 0284 - 8813

Har du frågor, önskar fler exemplar m m, kontakta
Länsstyrelsen i Västmanlands län, 721 86 Västerås
Tel 021-19 50 00 | Fax 021-19 51 35 | E-post lansstyrelsen@u.lst.se